

ด่วนที่สุด

ที่ ยธ 0207/ 0397๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	
รับที่	๒๗๘๙
วันที่	๒๒ พ.ค. ๒๕๔๘
วันพ	เวลา ๑๑/๑๓

กระทรวงยุติธรรม

ถนนแจ้งวัฒนะ อำเภอปากเกร็ด

จังหวัดนนทบุรี 11120

๙ พฤษภาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติยกเว้นการนำมาตรา 61 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาใช้กับผู้สูญหายในกรณีกรณีพิบัติ พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติยกเว้นการนำมาตรา 61 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

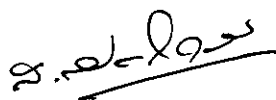
มาใช้กับผู้สูญหายในกรณีกรณีพิบัติ พ.ศ. จำนวน 140 ชุด

สืบเนื่องจากที่ได้มีเหตุการณ์กรณีพิบัติจากเหตุการณ์แผ่นดินไหวและคลื่นยักษ์ เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม ๒๕๔๗ บริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามันของจังหวัดภาคใต้ฝั่งตะวันตกรวม 6 จังหวัด อันได้แก่ จังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ ระนอง ตรังและสตูล เป็นเหตุการณ์รุนแรงที่เกิดขึ้นและก่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นอย่างมาก ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการจัดการกิจการต่างๆ และเพื่อให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของทายาทและผู้มีส่วนได้เสียต่อสิทธิตามกฎหมายของบุคคลผู้มีรายชื่อในบัญชีผู้สูญหายที่ไม่พบศพ จากกรณีกรณีพิบัติเหตุการณ์แผ่นดินไหวและคลื่นยักษ์ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย สมควรให้บุคคลผู้สูญหายดังกล่าวเป็นคนสาบสูญ โดยไม่ต้องรอระยะเวลา ตามหลักทั่วไปในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

กระทรวงยุติธรรมจึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัติยกเว้นการนำมาตรา 61 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาใช้กับผู้สูญหายในกรณีกรณีพิบัติ พ.ศ. มาเพื่อได้โปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

สำนักกฎหมาย

โทร. 0 2502 6554-5

โทรสาร 0 2502 6547

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติ

ยกเลิกการนำมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้กับ

ผู้สูญหายในกรณีรณีพิบัติ

พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการยกเลิกการนำมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้กับผู้สูญหายในกรณีรณีพิบัติ

เหตุผล

สืบเนื่องจากที่ได้มีเหตุการณ์รณีพิบัติจากเหตุการณ์แผ่นดินไหวและคลื่นยักษ์ เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๙ บริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามันของจังหวัดภาคใต้ฝั่งตะวันตกรวม ๖ จังหวัด อันได้แก่ จังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ ระนอง ตรัง และสตูล เป็นเหตุการณ์รุนแรงที่เกิดขึ้นและก่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นอย่างมาก ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการจัดการกิจการต่าง ๆ และเพื่อให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของทายาทและผู้มีส่วนได้เสียต่อสิทธิตามกฎหมายของบุคคลผู้มีรายชื่อในบัญชีผู้สูญหายที่ไม่พบศพ จากกรณีรณีพิบัติเหตุการณ์แผ่นดินไหวและคลื่นยักษ์ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย สมควรให้ทายาทหรือผู้มีส่วนได้เสียของบุคคลผู้สูญหายสามารถร้องขอต่อศาลเพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นคนสาบสูญ โดยไม่ต้องรอรระยะเวลาตามหลักทั่วไปในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ยกเว้นการนำมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้กับ

ผู้สูญหายในกรณีหนีพิบัติ

พ.ศ.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการยกเว้นการนำมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้กับผู้สูญหายในกรณีหนีพิบัติ

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติยกเว้นการนำมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้กับผู้สูญหายในกรณีหนีพิบัติ พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“กรณีหนีพิบัติ” หมายความว่า เหตุการณ์แผ่นดินไหวและคลื่นยักษ์ที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๗ บริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามันของจังหวัดภาคใต้ฝั่งตะวันตก ๖ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ ระนอง ตรัง และสตูล

“ผู้สูญหายในกรณีหนีคดี” หมายความว่าผู้มีสัญชาติไทยที่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้สูญหายที่ไม่พบศพจากกรณีหนีคดีเหตุการณ์แผ่นดินไหวและคลื่นยักษ์ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย

มาตรา ๔ ไม่ให้นำระยะเวลาและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้กับผู้สูญหายในกรณีหนีคดี

มาตรา ๕ ให้กระทรวงยุติธรรมประกาศบัญชีรายชื่อผู้สูญหายในกรณีหนีคดีในราชกิจจานุเบกษา ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายกรัฐมนตรี

คำชี้แจงความจำเป็นในการตรากฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติ ร่างพระราชบัญญัติยกเว้นการนำมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและ
พาณิชย์มาใช้กับผู้สูญหายในกรณีกรณีพิบัติ พ.ศ.

ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ กระทรวงยุติธรรม

เหตุผลและความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๑.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของทายาทและผู้มีส่วนได้เสียของผู้สูญหายในกรณีกรณีพิบัติ

๑.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

สืบเนื่องจากที่ได้มีเหตุการณ์กรณีพิบัติจากเหตุการณ์แผ่นดินไหวและคลื่นยักษ์ เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๗ บริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามันของจังหวัดภาคใต้ฝั่งตะวันตกรวม ๖ จังหวัด อันได้แก่ จังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ ระนอง ตรัง และสตูล เป็นเหตุการณ์รุนแรงที่เกิดขึ้นและก่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นอย่างมาก ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการจัดการกิจการต่าง ๆ และเพื่อให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของทายาทและผู้มีส่วนได้เสียต่อสิทธิตามกฎหมายของบุคคลผู้มีรายชื่อในบัญชีผู้สูญหายที่ไม่พบศพ จากกรณีกรณีพิบัติเหตุการณ์แผ่นดินไหวและคลื่นยักษ์ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย สมควรให้ทายาทหรือผู้มีส่วนได้เสียของบุคคลผู้สูญหาย สามารถร้องขอต่อศาลเพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นคนสาบสูญ โดยไม่ต้องรอระยะเวลาตามหลักทั่วไปในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๑.๓ เพื่อแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่อง ดังต่อไปนี้

หากต้องรอระยะเวลาตามหลักทั่วไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จะทำให้ทายาทหรือผู้มีส่วนได้เสียของผู้สูญหายในกรณีกรณีพิบัติ เกิดความขัดข้องในสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายหลายประการ

๑.๔ มาตรการที่จะบรรลุมติวัตถุประสงค์ของภารกิจคืออะไร

ให้ทายาทหรือผู้มีส่วนได้เสียของผู้มีสัญชาติไทยที่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้สูญหายที่ไม่พบศพจากกรณีกรณีพิบัติเหตุการณ์แผ่นดินไหวและคลื่นยักษ์ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย สามารถร้องขอต่อศาลเพื่อให้บุคคลดังกล่าว เป็นคนสาบสูญ โดยไม่ต้องรอระยะเวลาตามหลักทั่วไปในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยผลแห่งกฎหมายฉบับนี้

๑.๕ ทางเลือกอื่นที่จะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน

ไม่มี

๑.๖ เหตุผลที่ทำให้เชื่อว่ามาตรการนี้จะสามารถแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องนั้นได้ คือ

เป็นบทกฎหมายยกเว้นหลักทั่วไปแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เฉพาะกรณี
ซึ่งไม่อาจดำเนินการได้ด้วยมาตรการอื่น นอกจากการตราเป็นพระราชบัญญัติ

๒. ใครควรเป็นผู้ทำภารกิจ

๒.๑ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพต้นทุนและความคล่องตัวแล้ว เหตุใดจึงไม่ควรให้เอกชนทำภารกิจนี้

๒.๒ ถ้าเอกชนไม่ควรทำ เหตุใดจึงไม่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำภารกิจนี้

๓. ความจำเป็นในการออกกฎหมาย

๓.๑ ในการทำภารกิจ เหตุใดจึงจำเป็นต้องตรากฎหมาย

เป็นบทกฎหมายยกเว้นหลักทั่วไปแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เฉพาะกรณี
ซึ่งไม่อาจดำเนินการได้ด้วยมาตรการอื่น นอกจากการตราเป็นพระราชบัญญัติ

๓.๒ ถ้าจำเป็นต้องตรากฎหมาย เหตุใดจึงไม่สมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ออก
กฎหมายระดับท้องถิ่น

เป็นภารกิจที่ต้องดำเนินการด้วยการตราพระราชบัญญัติเท่านั้น

๓.๓ (ก) การใช้บังคับกฎหมาย

☒ พร้อมกันทุกท้องที่ เนื่องจาก เป็นกฎหมายยกเว้นหลักทั่วไปแห่งประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์เฉพาะกรณี

☐ ทบอใช้เป็นท้องที่ ๆ ไป เนื่องจาก

☐ ใช้บังคับเพียงบางท้องที่ เนื่องจาก

☐ ระยะเวลาสิ้นสุดการใช้บังคับกฎหมาย

(ข) ระยะเวลาสิ้นสุดการใช้บังคับกฎหมาย

๓.๔ ลักษณะการใช้บังคับ

☐ ระบบควบคุม

☐ ระบบกำกับ

☐ ระบบส่งเสริม

๓.๕ ประเภทของโทษที่กำหนด

☐ โทษทางอาญา

☐ มาตรการบังคับทางปกครอง

๔. ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

๔.๑ กฎหมายอื่นในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกัน

๔.๒ เหตุผลที่ไม่สมควรยกเลิก แก้ไข หรือปรับปรุงกฎหมาย

๕. ภาระต่อบุคคลและความคุ้มค่า

๕.๑ ผู้ซึ่งถูกระทบโดยกฎหมาย

ทายาทหรือผู้มีส่วนได้เสียของผู้สูญหายในกรณีกรณีพิบัติ

๕.๒ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่ถูกกฎหมายบังคับใช้

ไม่มี

๕.๓ สิทธิและเสรีภาพที่ถูกจำกัด

๕.๔ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

หากต้องรอมระยะเวลาตามหลักทั่วไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จะทำให้ทายาทหรือผู้มีส่วนได้เสียของผู้สูญหายในกรณีกรณีพิบัติ ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก เกิดความขัดข้องในสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายหลายประการ ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จึงมุ่งที่จะแก้ความขัดข้องดังกล่าว

๕.๕ ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย

ไม่มี

๕.๖ ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชน และการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่จะได้รับ

๖. ความพร้อมของรัฐ

๖.๑ ความพร้อมของรัฐ

(ก) กำลังคนที่คาดว่าจะต้องใช้

(ข) คุณวุฒิและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นต้องมี

(ค) งบประมาณที่คาดว่าจะต้องใช้

๖.๒ วิธีการจะทำให้ผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายมีความเข้าใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย

๗. ข้อเสนอแนะในการดำเนินการกับหน่วยงานอื่นที่ปฏิบัติการกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียง

๘. วิธีการทำงานและการตรวจสอบ

๘.๑ ระบบการทำงานที่สอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

๘.๒ ระบบการตรวจสอบ

๘.๓ ระบบการคานอำนาจ

๙. กรอบหรือมาตรการป้องกันมิให้มีการโอนบุัญญัติที่เป็นการขยายอำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเพิ่มภาระแก่บุคคลจนเกินสมควร

๑๐. การรับฟังความคิดเห็น

๑๐.๑ การเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องแสดงความเห็น

กระทรวงยุติธรรมได้จัดเรื่องนี้ไว้ในแผนพัฒนากฎหมายของกระทรวงยุติธรรม สำหรับปีงบประมาณ ๒๕๔๘ และได้ผ่านการพิจารณาของคณะเจรจาข้อตกลงและการประเมินการพัฒนามาตรกฎหมายของส่วนราชการ คณะที่ (๑๐) ที่มีนายอมร จันทรสมบูรณ์ เป็นประธานและประกอบด้วยกรรมการซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากส่วนราชการและภาคเอกชน

๑๐.๒ ข้อคัดค้านหรือความเห็นของผู้เกี่ยวข้อง